

Kursplan för läsåret 2011/2012
(Genererad 2011-08-31.)

RELATIVITETSTEORI

Theory of Relativity

FMF061

Antal högskolepoäng: 4,5. **Betygsskala:** TH. **Nivå:** G2 (Grundnivå, fördjupad).
Huvudområde: Teknik. **Undervisningsspråk:** Kursen ges på svenska. **Valfri för:** E2, F2, F4tf, Pi2. **Kursansvarig:** Professor Ingemar Ragnarsson, Ingemar.Ragnarsson@matfys.lth.se, Kurslaboratoriet i fysik. **Förutsatta förkunskaper:** Grundläggande matematik och mekanik. **Prestationsbedömning:** Examinationen består av en skriftlig tentamen där studenten individuellt besvarar frågor av både redogörande och beräkningskaraktär. Betyg bestäms av tentamen. **Övrigt:** I kursen varvas föreläsningar och räkneövningar. Dessutom diskuteras några speciella frågeställningar i samband med seminarieövningar. **Hemsida:** <http://www.matfys.lth.se/relativitetsteori.html>.

Syfte

Syftet med kursen är att ge en introduktion till relativitetsteorin och dess begreppsvärld. Grundläggande begrepp som tid och rum behandlas och vi anlägger ett geometriskt synsätt på den fyrdimensionella rum-tiden. Lorentztransformationen används för att ge invarianter en central roll. Kinematik och dynamik för partiklar tillämpas inom atom-, kärn- och partikelfysik och dessutom behandlas några elektromagnetiska fenomen. Kursen skall ge möjlighet till reflektion över relativitetsteorins fascinerande fenomenvärld. Stor vikt kommer att läggas på begreppsförståelse. Studenten skall uppmuntras att aktivt diskutera, förklara och reflektera över kursens innehåll. Kursen strävar efter att studenten skall känna stimulans och inspiration, bl. a. genom att kursen knyter an både till grundläggande filosofiska frågeställningar och fysikaliskt/tekniska tillämpningar.

Mål

Kunskap och förståelse

För godkänd kurs skall studenten

- kunna grunderna för den relativistiska mekaniken samt ha förvärvat ett geometriskt synsätt på den fyrdimensionella rum-tiden.
- känna till tillämpningar inom fysik och teknik som kräver relativitetsteori för full förståelse
- ha översiktlig kunskap om de relativitetsteoretiska samband som krävs för att förstå standardmodellen inom partikelfysiken.

Färdighet och förmåga

För godkänd kurs skall studenten

- kunna göra beräkningar i enkla tillämpningar.
- ha utvecklat sin förmåga att analysera relativitetsteoretiska problemställningar med matematiska metoder.
- kunna beskriva och diskutera de viktigaste relativistiska fenomenen inom fysik.
- kunna förklara grundläggande teoretiska och matematiska begrepp för fenomenens analys.
- förstå enklare vetenskapliga artiklar om relativitetsteorin.
- kunna använda information från andra källor för att lösa nya problemställningar.

Innehåll

Begreppen tid och rum. Mätning av tidsintervall och längder. Lorentztransformationen. Invarianter. Konserveringslagar som konsekvens av invarianter. Tillämpningar inom bl.a. atom-, kärn- och partikelfysik. Kort heuristisk diskussion av den allmänna relativitetsteorin.

Litteratur

Kompendium.